

Akademie výtvarných umění v Praze
Studijní program Výtvarná umění
Ateliér Kresba/ škola Jiřího Petrboka

DIPLOMOVÁ PRÁCE

PODOBENSTVÍ
THE PARABLES

Vypracovala: Hana Süssová

Vedoucí diplomové práce: Akad. mal. Jiří Petrbok

Oponent diplomové práce: prof. Daniel Balabán, akad. malíř

Akademický rok 2019/2020

Když jsem začala uvažovat o obsahu své diplomové práce, napadlo mě nejprve věnovat se tématu portrétů lidí z evangelického sboru, který navštěvuji. Později jsem se nad tématem zamyslela znovu a napadlo mě zpracovávat téma žen jako Ježíšových nevěst a následně jsem se rozhodla pro téma Podobenství.

Podobenství je forma alegorie, která pracuje s tím, že doslovné znění či zjevná podoba má vypovídat o něčem jiném, nezjevném. Podobenství, je pak fiktivní vyprávění, které má účel, jehož je dosahováno prostřednictvím dvou kroků – posluchač přednášenou situaci vyhodnotí a pak aplikuje svůj úsudek na skutečnost, ke které příběh celou dobu spěje.

Podobenstvím je pro mě figurativní malba, která nese poselství, s nímž se divák může nejprve ztotožnit a pak ho konfrontovat se svým životem. Podobenství má schopnost nabídnout divákovi prostor k tomu, aby bez zaujetí mohl posoudit závažnost, případně pravdivost zmíněného poselství.

Bible často používá podobenství ke sdělení závažných myšlenek a pravd takovým způsobem, aby je věřící přijali a dokázali jim porozumět. Stejně jsem postupovala i já, když jsem v této práci hledala a snažila nabídnout porozumění pro diváka i pro sebe samou.

Nabízím divákovi možnost posoudit vztah ženy jako nevěsty Ježíšovy a případně si jej vztáhnout na sebe nebo aplikovat na ženy, které zná. Nepojímám nevěsty Ježíšovy stejně úzce jako pojem Kristovy nevěsty, jak se dříve říkalo řádovým sestrám, protože nesměly fyzicky poznat žádného muže a byly cele oddány Kristu. Pro mne jsou nevěsty Ježíšovy všechny ženy, které věří v Boha, neboť i ony jsou mu svým způsobem oddány, i když se o svou lásku dělí s jiným mužem. Přesto je mezi těmito ženami a Bohem jistý niterný, křehký vztah, který symbolizují svatebním závojem. Nežádám, aby se divák s mými představami ztotožňoval.

K této práci mě inspirovala paní, s níž jsem se seznámila na křesťanském víkendu pro ženy. Na něm jsme dostávaly různé dárečky ukazující na Boží lásku – mezi nimi byl i svatební závoj. Na tomto setkání byla i žena, která přestože měla hodně dětí, měla nenaplněné manželství. Právě ji jsem viděla, jak si závoj nasadila, a téma nevěsty Kristovy se pro mě stalo obecným tématem. Začala jsem fotit ženy různého věku se svatebním závojem. Nejprve si připadaly trochu rozpačité a bláznivé, ale neubráním se pocitu, že jim to všem slušelo.

Jedno z počátečních děl zobrazuje ženy jako nevěsty Ježíšovy sedící na lavičce. Divák, který ještě nezjistil, jaké je téma mé diplomové práce, se jistě zarazí, když uvidí tolik nevěst pohromadě. Zjevně nepůjde o normální svatbu a divák chce vysvětlení. Když zjistí, o co jde, může být zaražen, pohoršen, může mu vadit křesťanský obsah, na druhou stranu může být mile překvapen. Ne každý divák bude s mým pojetím souhlasit, ale věřím, že osloví ty, kteří promýšlejí symboliku svatby a její duchovní obsahy, ať už ve vztahu k náboženství nebo společnosti jako takové.

Na tomto obraze je kompozice jako by rozdělená budovou v pozadí a vytváří dvě skupiny nevěst – jedny už navázaly spojení s Bohem, jiné ještě váhají, jestli se přece jen vdát tj. pustit se cestou víry, a riskovat možnou předpokládanou ztrátu.

Vedle portrétů se moje práce dále dělí na dvě podtémata. Vytvořila jsem ženy se svázanými závoji, což symbolizuje to, že ženství je něco, co všechny ženy spojuje. A dále jsem chtěla ztvárnit intimitu a ženskost, což je myslím patrné z obrazu devadesátileté paní se svatebním závojem.

Tímto obrazem jsem chtěla vyjádřit, že žena má stejnou intimitu, když dospívá i když je stará. Před časem jsem pravidelně navštěvovala v nemocnici jednu starou paní, nemocnou Alzheimerovou chorobou a nosila jí dárky. Často jsem jí nosila květiny a dávala jí růže, protože jsem měla pocit, že vyjadřují její půvab. Nosila jsem jí je, i tehdy kdy už to moc nevnímala. Připadalo mi, že tak ctím její důstojnost. Stejně poselství má i tento obraz.

Myslím si, že tuto paní nejlépe vystihuje světle růžová růže. Že je v ní, nebo až do smrti bylo, něco, co je i v mladé ženě (řekněme od menstruace) – jakýsi rozpuk, něha, půvab, intimita. Něco z toho se vlastně projevuje od mala – v preferenci růžové a některých sladkých vůních. Myslím, že je to něco nadčasového, co si v sobě nese většina žen.

Zlom v mé tvorbě nastal s příchodem karantény vyhlášené v souvislosti s koronavirem. Ve škole již nebylo možné pracovat a tak jsem musela zvážit, čemu se dále věnovat. Navázala jsem na svoji předchozí práci ze třetího ročníku, kdy jsem dělala malby prstovými barvami na menší formát. Nabízelo se použít tuto techniku i pro nevěsty. Nevěsty v mých obrazech vyhazují svaatební kytici, potýkají se s hrncem, který je větší než ony, musí si vypěstovat květiny na věneček, nebo ihned otěhotní, či se starají o děti s kočárkem velikosti traktoru. Tyto malby a kresby obsahují i nadhled a ironii, která se v mých předchozích dílech neobjevuje. Do tvorby jsem promítala své bezprostřední pocity i nápady. Tyto obrazy vycházejí z mých názorů, které jako kresby rebelují, na něco poukazují, jsou smířené i jim něco vadí. Rovněž jsem zapojila cit pro kompozici.

Celé své studium jsem spěla k jisté samostatnosti ve tvůrčím procesu. Když jsem vytvářela nevěsty, čelila jsem různým problémům, hlavně technologickým. Naučila jsem se je ale překonávat a měnit své plány. Právě tuto samostatnost si, kromě zdokonalení v technice, odnáším ze svého studia.